

آغاز تولید نسخه صوتی دو کتاب تقریظی رهبر انقلاب

تولید نسخه‌های صوتی کتاب‌های «تب ناتمام» و «خانوم ماه» که از آثار برجسته در حوزه ادبیات پایداری به‌شمار می‌روند در ایران صد آغاز شده است. تب ناتمام و خانوم ماه نه تنها بازنمایی از تجربه‌های زیسته زنان در دوران دفاع مقدس هستند و تصویری روشن از «الگوی سوم زن مسلمان» ارائه می‌دهند؛ الگویی که نه در تقابل بازن سنتی و نه در تقلید از زن مدرن غربی تعریف می‌شود بلکه بر پایه هویت مستقل، فعال،

رسانه، پلی میان مخاطب و کتاب

«جام جم» در گفت‌وگو با اهالی رسانه، باید و نبایدهای سیاست‌های معرفی کتاب در حوزه رسانه را بررسی کرده است

آنهايي که دستي بر آتش کتاب دارند و اين يار مهربان به رفيق هميشگي شان تبديل شده، معتقدند بايد برای اصلاح سرانه مطالعه، مخاطب را ابتدا با کتاب آشتی داد. اين مسأله شايد در ظاهر ساده به نظر برسد اما کليدواژه‌ای است

سپیده شریفی گروه رسانه

بر تمام اقداماتی که در حوزه افزایش سرانه کتابخوانی انجام می‌شود. در اين میان، معرفی کتاب همیشه به‌عنوان یکی از ابزارهایی یاد شده که می‌توان به وسیله آن مخاطبان را به خواندن يار مهربان ترغیب کرد. اين معرفی وقتی در حوزه رسانه‌های سراسری مثل رادیو و تلویزیون باشد، اهمیت دوچندان به خود می‌گیرد. اين روزها که سر بچرخانیم، با انبوهی برنامه در پلتفرم‌های مختلف روبه‌رو می‌شویم که تنها بخش ناچیزی از آنها به کتاب و کتابخوانی می‌پردازند. بااین‌حال، حتی همین برنامه‌های محدود نیز آن‌گونه که باید، حق مطلب را ادا نکرده‌اند و برخی‌شان به اذعان کارشناسان، تبديل به تربیونی برای معرفی سفارشی کتاب‌های نشرهای خاص شده‌اند. «هفته‌کتاب و کتابخوانی» بهانه‌ای شد تا با دو نفر از اهالی رسانه ملی به گفت‌وگو بنشینیم و از سیاست‌گذاری‌های درست معرفی کتاب بشنویم.

اول کتاب‌خواندن را نهاده‌ینه کنیم

ایوب آقاخانی سال‌هاست که برنامه «زورق خیال» را در رادیو در دست دارد و در هفته کتاب و کتابخوانی نیز برنامه «دیدنی‌نو» را روی آنتن برده است. او تاکنون آثار متعددی در قالب نمایشنامه، داستان و

مومن و مسئولیت‌پذیر زن مسلمان شکل گرفته است. کتاب تب ناتمام روایتی از زندگی پرفراز و نشیب خانم شهلا منزوی مادر جانباز شهید حسین دخانچی است که ۱۷سال عاشقانه و صبورانه از فرزند جانبازش پرستاری کرد. کتاب خانوم ماه نیز داستان زندگی خانم‌ناز علی‌نژاد همسر شهید شیرعلی سلطانی از اهالی شیراز است که در قالب یک رمان سه فصلی به قلم ساجده تقی‌زاده نوشته و توسط انتشارات «به‌نشر»

منتشر شده است. اين کتاب با نثری ساده و صمیمی، مخاطب را به دل محله‌های جنوبی شیراز می‌برد و داستان راز زبان زنی روایت می‌کند که خواهر، همسر و زن برادر شهید است. علاقه‌مندان می‌توانند برای شنیدن اين کتاب‌های گويا، اپلیکیشن ایران‌صدرا برای سیستم‌عامل‌های اندروید و iOS از نشانی IRANSEDA.IR به‌صورت رایگان دریافت کنند و از شنیدن این روایت‌های ماندگار بهره‌مند شوند.

«ما» را درک کنند، حتما درست‌تر عمل خواهند کرد. ما با این توهم که با جامعه‌ای کتابخوان مواجه هستیم، مسیر را اشتباه می‌روییم و درواقع وارد کوچه‌اشتباهی می‌شویم، درحالی‌که باید دو کوچه‌آنطرف‌تر برویم؛ مقصد واقعی ما آنجاست. مسیری که اکنون طی می‌کنیم، ما را به نتیجه نخواهد رساند.

چندصدایی رعایت شود

مهدی محمدیان، استاد دانشگاه و نویسنده نیز در این خصوص تأکید می‌کند که باید چندصدایی را در سیاستگذاری معرفی کتاب لحاظ کرد. وی به جام‌جم می‌گوید: اولین شرط لازم برای معرفی کتاب در رسانه، این است که چندصدایی رعایت شود. رسانه باید بیانديشد که قرار است برآیند همه صداهاى جامعه باشد؛ تازمانی‌که این توجه به صدای دیگری و اصل چندصدایی در سیاستگذاری حوزه کتاب در رسانه لحاظ نشود، با حجم انبوهی از نام کتاب‌ها، ناشران و نویسندگانی روبه‌رو خواهیم بود که شمارگان آثارشان به اعداد عجیب می‌رسد، اما این اعداد لزوماً مبتنی بر میزان واقعی خواننده شدن نیست. به بیان دیگر، ممکن است کتابی با شمارگان پنج‌هزار نسخه منتشر شود، اما حتی صد نفر آن را نخوانند. پس چگونه چنین تولیدی ممکن است؟ بسیاری از این کتاب‌ها تبدیل به هدیه‌های نهادی می‌شوند. این مسأله نتیجه نبود نگاه درست و سامان‌یافته در سیاستگذاری فرهنگی این حوزه است.

محمدیان ادامه می‌دهد: البته این وضعیت در میان گروه‌های مختلف، شبکه‌های گوناگون و سیاستگذاران فرهنگی متفاوت است. من می‌گویم اگر قرار باشد رسانه برآیند صداهاى جامعه باشد، صدای کتاب در رسانه نیز باید چنین‌ویژگی‌ای داشته باشد؛ حال این‌که تاجه‌اندازه چنین است، می‌توان درباره‌اش بحث کرد. متأسفانه تکرر، گزینه اصلی در بسیاری از این نگاه‌ها نیست و بخش قابل توجهی از این رویکردها، رویکردهایی قشری هستند. وضعیت کتابخوانی ما در شرایط فعلی، معلول مجموعه‌ای از مسائل است؛ مسائلی پیچیده و وابسته به دلایل و رفتارهای گوناگون. عوامل مختلفی در این وضعیت دخیل‌اند؛ از جمله این‌که ما به‌صورت تاریخی، جامعه‌ای شفاهی بوده‌ایم. در فرهنگ ما، مردم عموماً اهل کتابت نبوده‌اند و این مسأله ارتباطی با سیاستگذاران امروز ندارد، بلکه ریشه در یک انگاره دیرینه دارد. نقالان ما، که بخش مهمی از فرهنگ روایتگری را شکل می‌دادند، برای مردم می‌خواندند و ما پای تفل آنها می‌نشستیم؛ نقال هم به‌نوبه خود چیزی به متن اصلی می‌افزود یا کم می‌کرد و هنر او دقیقاً در همین بود.

این نویسنده و استاد دانشگاه می‌افزاید: نکته دیگر این است که ورود ما به جهان مدرن، ورودی منطقی و مرحله‌به‌مرحله نبود. ما با تلفن همراه که یک نماد مدرن است، رفتار مدرنی نداریم. وارد این دنیا شدیم، اما درکش نکردیم؛ مثلاً نمی‌دانیم استفاده درست از این ابزار چه می‌تواند باشد. به‌همین دلیل به پدیده‌ای مبتلا شده‌ایم به‌نام نوموفوبیا؛ یعنی ترس از دست‌دادن تلفن همراه. گرایش ما به این تکنولوژی، مسیر طبیعی خود را طی نکرده و ناگهان با آن مواجه شده‌ایم. همین مسأله مطالعه را کم‌رنگ کرده، نابسامانی‌های اخلاقی ایجاد کرده و فضای رسانه‌ای ما را در معرض هجوم خبرهای جعلی و نادرست قرار داده است. طبیعتاً مطالعه نیز از این فضا آسیب می‌بیند. می‌خواهم بگویم وضع مطالعه در کشور، آن‌گونه که امروز می‌بینیم، معلول یک علت نیست؛ بلکه حاصل مجموعه‌ای پیچیده از رفتارها در گذشته و اکنون است.

محمدیان:
تازمانی‌که اصل چندصدایی در سیاست‌گذاری حوزه کتاب در رسانه لحاظ نشود، با حجم انبوهی از نام کتاب‌ها، ناشران و نویسندگان روبه‌رو خواهیم بود که آثارشان به تعداد عجیب می‌رسد که لزوماً مبتنی بر میزان واقعی خواننده شدن نیست

«هزار توی خرگوش» در شبکه نمایش

فیلم «هزار توی خرگوش» محصول ۲۳۴ مکزیک، متناسب‌سازی شده برای نابینایان و ناشنوایان، برای نخستین بار روی آنتن شبکه نمایش سیما می‌رود. ساعت ۲۳ امشب آنتن شبکه نمایش که

به پخش فیلم‌های جدید اختصاص دارد، این هفته با پخش «هزار توی خرگوش» به کارگردانی مانولو کارو، میزبان بینندگان عزیز خواهد بود. در خلاصه داستان این فیلم آمده است: پسربچه‌ای در ناز و نعمت بزرگ شده و مهم‌ترین سرگرمی‌اش پرورش حیوانات عجیب و غریب است. وقتی دلش یک اسب آبی در خطر انقراض را می‌خواهد، پدرش که قاچاقچی مواد مخدر است برای برآورده کردن آرزوی او هر کاری می‌کند. هنرمندانی همچون دبی میزار، مانوئل گارسیا رولفو، ترزا روبیز، دانیل خیمسن کاجو، راتول براونیو، پیر لوتیس، مرسدس هرناندز، آلفردو گاتیکا، فابیولا استیونسون، لیزت سلن، روسیو گوزمان و میگل والورده در این فیلم به ایفای نقش پرداخته‌اند. بازپخش «هزار توی خرگوش» فردا ساعت‌های ۷ و ۱۵ خواهد بود.

«نبرد پالمیرا» امشب روی آنتن

مستند «نبرد پالمیرا» روایتگر رشادت‌ها و فداکاری گروه فاطمیون در نبرد با گروه تروریستی داعش و آزادسازی شهرهای سوریه، از قاب شبکه قرآن و معارف سیما مهمان خانه بینندگان خواهد بود. این مستند به کارگردانی ساسان فلاح‌فر امشب ساعت ۲۰ پخش می‌شود. نبرد پالمیرا مبارزات بی‌وقفه نیروهای فاطمیون را برای آزادسازی شهر باستانی پالمیرا در حومه شرقی استان حمص در نزدیکی دمشق سوریه به تصویر می‌کشد. این عملیات نقطه عطفی در مبارزات علیه تروریست‌های داعش بود و نقش مهمی در آزادسازی مناطق وسیع دیگری از سوریه ایفاکرد.

نقش پررنگ رسانه ملی در ترویج فرهنگ کتابخوانی

رحیم مخدومی، مؤلف و پژوهشگر درباره ترویج سبک زندگی مأنوس با کتاب و کتابخوانی در بازار پررقابت رسانه‌ها با اشاره به دورانی که تنوع رسانه‌ها بسیار محدود بود، گفت: پیش از این محدودیت‌هایی برای دسترسی به کتاب، تشویق، ترغیب و آموزش وجود داشت و از سوی دیگر، افراد وقت بیشتری داشتند ولی حالا رسانه‌های نوین و فضای مجازی فرصت و تهدید را توأمان در خود جا داده‌اند و اگر این فضا را به‌صورت همه‌جانبه بنگریم احساس مسئولیت بیشتری می‌کنیم. وی تصریح کرد: در این بازار رقابت اگر باور نداشته باشیم که می‌توانیم کاری انجام دهیم، طبیعتاً دچار خسران خواهیم شد و پیشاپیش شکست خود را اعلام کرده‌ایم. یکی از دلایل فرصت‌بودن شبکه‌های اجتماعی این است که تقریباً تمام افراد جامعه اهل مطالعه شده‌اند. درست است که مطالعه در تلفن‌های همراه اتفاق می‌افتد اما بخش قابل‌توجهی از افراد پیش از رواج تلفن‌های همراه، اصلاً اهل مطالعه نبودند اما اکنون دست‌کم پیام‌های کوتاهی را در فضای مجازی مطالعه می‌کنند و این پدیده را می‌توان فرصتی اجتماعی دانست. نویسنده کتاب «معلم فراری» ادامه داد: شبکه‌های اجتماعی آحاد جامعه را به خواندن مداوم عادت داده‌اند. اگر این عادت مخاطبان را با فرهنگ‌سازی به‌سمت مطالعه کتاب و متون ماندگار و ارزشمند که اهداف عالی اکنون دست‌کم پیام‌های کوتاهی را در فضای نوین و فضای مجازی به‌صورت بهینه استفاده کرده‌ایم. مخدومی درباره جایگاه صداوسیما در ترویج مطالعه و کتابخوانی تصریح کرد: رسانه ملی نیز در این بین به فضای ترویج کتاب قدم گذاشته و در مواردی بسیار موفق عمل کرده است. یکی از علل افزایش چنده‌برابری شمارگان کتاب‌ها و مطالعات میلیون‌ی برخی کتاب‌های خاص، به‌سبب تبلیغات و محتواهای صداوسیما محقق شده است. مثلاً پویش «کتابخانه ایران» که توسط رسانه ملی تبلیغ می‌شود، در این سال‌ها واقعا مؤثر واقع شده است. همچنین در سال‌های دور کتاب جایگاهی در فیلم‌ها و سریال‌ها و برنامه‌ها نداشت ولی اکنون برنامه‌های خاصی با موضوع کتاب در صداوسیما تولید می‌شود و گاهی در فیلم و سریال‌ها به اشکال گوناگون توجه به کتاب را مشاهده می‌کنیم. وی تأکید کرد: به‌نظر در صداوسیما کتاب معرفی شده ولی فرهنگ‌سازی و شیوه معرفی کتاب با الگوبری از رهبر معظم انقلاب اسلامی، هنوز آن‌طور که باید صورت نگرفته است. صداوسیما می‌تواند ظرفیت‌هایی را برای این امر به‌کار بگیرد و فعال کند. به‌عنوان نمونه می‌توانیم در رسانه ملی برنامه‌ای طراحی کنیم تا معلمان، ائمه جمعه و... کتاب معرفی کنند. همچنین مدیران کل کشور در حوزه‌های فرهنگی و تربیتی و حتی وزرا در همه بخش‌های شیرینی از کتاب را برای مخاطبان خود بخواهند. این نویسنده اضافه کرد: از آنجا که خط‌دهی متولیان و مسئولان برای یک جامعه اهمیت دارد و با توجه به چنین تأثیرات گسترده‌ای، مخاطبان در صورتی که شاهد ترویج کتاب از سوی این افراد باشند، بیشتر به کتابخوانی رو می‌آورند و اگر این امر محقق شود، سبک زندگی مأنوس با کتاب بیش از گذشته در بین مردم رواج پیدا می‌کند.

فضای انسانی «دشتستان» جذب کرد

بازیگر نقش «باران» در سریال «دشتستان» درباره نقش خود در این قصه بیان کرد: وقتی فیلمنامه را خواندم، قبل از هر چیز فضای انسانی و صمیمانه داستان مرا جذب کرد. ستاره حسینی افزود: نقش باران برای من متفاوت بود؛ دختری قوی، مستقل، بی‌حاشیه و اهل کار که بدون شعار دادن، با عمل و رفتارش دیده می‌شود. احساس کردم این شخصیت می‌تواند بخشی از زنان واقعی جامعه را نمایندگی کند؛ زنانی که محکمند اما لطافت‌شان پنهان نیست. همین ترکیب قدرت و صمیمیت باعث شد نقش را بپذیرم. وی تصریح کرد: نقش باران طنز نداشت و کاملاً جدی و واقعی بود اما فضای سریال فانتزی و طنز بود. بنابراین بازی من نیازمند ثبات لحن و باورپذیری شخصیت بود تا تضاد بین جدیت باران و موقعیت‌های فانتزی سریال به خوبی منتقل شود. باید مراقبت می‌کردم که باران همچنان واقعی، محکم و مستقل باقی بماند و در عین حال با فضای طنز اطرافش تناقض نداشته باشد تا تماشاگر باورش کند و موقعیت طنز شکل بگیرد.

